

บันทึก

เรื่อง การกำหนดปริมาณของวัตถุที่ใช้หรือห้ามมิให้ใช้เป็นส่วนผสมในการ
ผลิตอาหารสัตว์เพื่อขายตามมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
คุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๖๐๑/๓๔๕๓ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ถึง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
คุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่
ให้ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้ใช้หรือห้าม
มิให้ใช้วัตถุเกินกำหนด และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า “ผู้ใดไม่ปฏิบัติ
ตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ” และโดยที่กรมปศุสัตว์ในฐานะผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุม
คุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ กำลังพิจารณาการร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ซึ่ง
ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์
พ.ศ. ๒๕๒๕ และข้อ ๙ ของร่างประกาศฯ ดังกล่าวมีความว่า “ข้อ ๙ ให้วัตถุประเภทสารเสริมชีว
นะต่อไปนี้เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ และให้ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ทุกชนิดได้
ในปริมาณที่เหมาะสม และกรมปศุสัตว์เห็นชอบ ได้แก่ ฯลฯ” กรมปศุสัตว์ เห็นว่า ความในข้อ ๙
ดังกล่าว ถูกต้องและเหมาะสมในทางวิชาการอาหารสัตว์ แต่เนื่องจากร่างประกาศฯ ดังกล่าวอาจ
ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ฯ จึง
ขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายว่า ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ฯ ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวในการออกประกาศจะ
ใช้ข้อความว่า “ในปริมาณที่เหมาะสม” เป็นข้อความที่กำหนดโดยอาศัยความในมาตรา ๖ (๔)
ที่ว่าให้กำหนดตามอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนดได้หรือไม่
และข้อความว่า “กรมปศุสัตว์เห็นชอบ” จะเป็นการถูกต้องตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ หรือไม่ เพราะกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติให้เป็นอำนาจ
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อยู่แล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจง
จากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) สรุปความได้ว่า ในการผลิตอาหารสัตว์
จะต้องเติมวัตถุดิบต่าง ๆ ลงในอาหารสัตว์ซึ่งอาจเป็นวัตถุที่เติมลงไปเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของ
สัตว์ เพื่อถนอมอาหารสัตว์ หรือเพื่อปรุงแต่งรสอาหารสัตว์ผสมรวมกับวัตถุที่ทำให้เจือจางเรียกว่า
“สื่อ” (Carriers) ส่วนผสมนี้เรียกว่า “สารผสมล่วงหน้า” (Premix) ซึ่งถือว่าเป็นอาหารสัตว์และ

มีสูตรต่าง ๆ กัน การใช้เป็นอาหารสัตว์จะต้องนำสารผสมล่วงหน้ามาผสมกับอาหารสัตว์ประเภท วัตถุดิบซึ่งได้แก่ กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง รำข้าว ปลาป่น ข้าวโพด ก่อนจำหน่ายอาหารสัตว์ ผู้ผลิตอาหารสัตว์เพื่อขายจะต้องนำสูตรอาหารสัตว์ของตนมาขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์ สูตรอาหารสัตว์ดังกล่าวจะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการขึ้นทะเบียน คณะกรรมการฯ ก็จะพิจารณาโดยอาศัยประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๑ เป็นเกณฑ์ แล้วจึงจะเสนอกรมปศุสัตว์เพื่อขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ ปัญหาในทางปฏิบัติก็คือ ในปัจจุบันนี้วิชาการด้านอาหารสัตว์มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก มีการเสนอสูตรอาหารสัตว์ใหม่ๆ อยู่เสมอ การกำหนดปริมาณวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ไว้โดยแน่นอน จะเป็นการยุ่งยากในการปฏิบัติ กองควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์จึงได้เสนอร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๑ ในลักษณะที่กำหนดประเภทวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ให้ใช้ได้ปริมาณที่เหมาะสม และกรมปศุสัตว์เห็นชอบแต่นิติกรกรมปศุสัตว์เห็นว่าการกำหนดในลักษณะดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ เพราะเป็นถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน และการฝ่าฝืนประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๑ ดังกล่าวจะมีโทษทางอาญาด้วย เพื่อความรอบคอบ กรมปศุสัตว์จึงขอหารือปัญหาดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๖ (๔)^๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ถ้าผู้ผลิตจะใช้วัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศฯ จะต้องผสมตามอัตราส่วนหรือปริมาณที่ประกาศกำหนดไว้ ดังนั้น ในร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๑ ซึ่งจะใช้ข้อความว่า “ข้อ ๙ ให้วัตถุประเภทสารเสริมชีวนะต่อไปนี้เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ และให้ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ทุกชนิดได้ในปริมาณที่เหมาะสม และกรมปศุสัตว์เห็นชอบ...” นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่าการใช้ข้อความว่า “ในปริมาณที่เหมาะสม และกรมปศุสัตว์เห็นชอบ” ไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของ มาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ เพราะการกำหนดอัตราส่วนหรือปริมาณตามมาตรา ๖ (๔) จะต้องกำหนดให้แน่นอนชัดเจน เช่น ไม่เกินร้อยละ ๒.๕ หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๒ หรือไม่มากกว่าร้อยละ ๗ หรือ ๑๐ มิลลิกรัมต่อหนึ่งกิโลกรัม เป็นต้น มิใช่กำหนดให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ผลิตอาหารสัตว์หรือกรมปศุสัตว์

^๑ มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด

๑ล๑

๑ล๑

(๔) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด

๑ล๑

๑ล๑

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์
(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๖